

ЗАКОН ЗА ЦИВИЛНИТЕ ИНВАЛИДИ ОД ВОЈНАТА

(Службен Весник на СРМ, број 33/76)

I ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се регулираат правата на цивилните инвалиди од војната, условите за стекнување и постапката за остварување на правата.

Член 2

Цивилен инвалид од војната, според овој закон се смета;

1. лице кај кое настапило оштетување на организмот како последица на ранување или повреда, настанати од тероризирање и лишување од слобода од страна на окупаторот или неговите помагачи (жртва на фашистичкиот терор);
2. лице кај кое настанало оштетување на организмот како последица на ранување или повреди, настанати во врска со воените операции: бомбардирање, улични борби, заталкан куршум и др. (жртва на воените дејствија);
3. лице кај кое настапило оштетување на организмот како последица на ранување или повреди здобиени од заостанат воен материјал (жртва на заостанат воен материјал;) и
4. лице кај кое настанало оштетување на организмот како последица на ранување или повреди настанати во врска со терористички акции (жртва на терористички акции).

Член 3

Права на заштита според овој закон имаат државјани на СФРЈ, жртви на фашистичкиот терор, жртви на воените дејствија, жртви на заостанат воен материјал и жртви на терористички акции со трајно оштетување на организмот од најмалку 60% (во натамошниот текст, цивилни инвалиди од војната).

Член 4

Немаат право на заштита според овој закон цивилни лица со оштетување на организмот што го здобиле како активни припадници и помагачи на непријателски воени и други формаации, како и цивилните лица кај кои оштетувањето на организмот настапило како последица на нивни дејствија насочени кон здобивање со материјална корист од заостанат воен материјал.

Право според овој закон неможат да остварат лицата кои такво право остваруваат по друг основ.

II. ПРАВА И УСЛОВИ ЗА ОСТВАРУВАЊЕНА ПРАВАТА

Член 5

Цивилните инвалиди од војната можат да ги остварат следните права:

1. цивилна инвалиднина;
2. додаток за нега и помош од друго лице;
3. здравствена заштита;

4. професионална рехабилитација; и

5. ортопедски помагала.

Член 6

Правата според одредбите на овој закон се лични права.

Член 7

Општината може да го проширува обемот на правата, односно да пропишува и други права од утврдените со овој закон, со обезбедување на сопствени средства за нивното остварување.

Член 8

На цивилните инвалиди од војната им припаѓа цивилна инвалидна спорад степенот на оштетувањето а нивниот организам, независно од нивната материјална положба.

Цивилните инвалиди од војната според степенот на оштетувањето на организмот се распоредуваат во следните групи:

- I група со 100% инвалидитет
- II група со 90% инвалидитет
- III група со 80% инвалидитет
- IV група со 70% инвалидитет
- V група со 60% инвалидитет

Процена односно наод и мислење за инвалидитетот и распоредувањето на цивилните инвалиди од војната во групи го врши надлежна лекарска комисија, на начин и постапка пропишана со прописите за воените инвалиди.

Надлежна комисија, во смисла на претходниот став се смета комисија основана за преглед на воените инвалиди за подрачјето на кое цивилниот инвалид од војната има живеалиште.

Член 9

Висината на цивилната инвалидна за цивилните инвалиди од војната се определува за:

- I група 1.200 денари месечно
- II група 940 денари месечно
- III група 560 денари месечно
- IV група 400 денари месечно
- V група 250 денари месечно

Член 10

Право на додаток за нега и помош од друго лице има цивилен инвалид од војната, под услови утврдени со прописите за воените инвалиди.

Висината на додатокот за нега и помош од друго лице се утврдува според прописите за инвалидите на трудот.

Член 11

Цивилен инвалид од војната има право на здравствена заштита во обем кој за работниците го утврдува општинската самоуправна интересна заедница на здравството и здравственото осигурување од подрачјето на кое корисниците имаат живеалиште.

Цивилен инвалид од војната, кој е здравствено осигурен по друг основ или на кој му се обезбедуваат задолжителните видови на здравствена заштита, користи здравствена заштита по тој основ, а според одредбите на овој закон ги користи само оние веднаш на здравствена заштита кои не се опфатени во другиот основ односно не се тврдени како задолжителни.

Член 12

Општинската заедница на здравството и здравственото осигурување, од средствата за здравствено осигурување на земјоделците, ги пренесува средствата за здравствено осигурување на цивилните инвалиди __земјоделци, во средствата за здравствено осигурување на работниците, во просечен износ остварен во претходната година на подрачјето на општината.

Општината ги надоместува трошоците за спроведување на задолжување на задолжителните видови на здравствена заштита на корисниците кои не се здравствено осигурени на заедницата на здравството и здравственото осигурување на чие подрачје цивилниот инвалид од војната има живеалиште.

Средствата за здравствена заштита, над износот на средствата од став 1 и 2 на овој член, се обезбедуваат на начин определен со член 19 на овој закон.

Член 13

Републичката самоуправна интересна заедница за социјална заштита склучува договор со надлежната заедница на здравството и здравственото осигурување за висината на трошоците и начинот на остварување на здравствената заштита за корисниците од член 11, став 1 на овој закон, според просечните трошоци по осигуреник, остварени на тоа подрачје во претходната година, сразмерно со обемот на правата на здравствена заштита што се користат според овој закон.

Член 14

Правото на здравствена заштита утврдено со овој закон се обезбедува преку заедницата на здравството и здравственото осигурување на чие подрачје цивилниот инвалид од војната има живеалиште на начин и во постапка предвидени со прописите за здравственото осигурување.

Републичкиот секретар за здравство и социјална политика ќе ја пропише постапката и видот на документот за остварување на здравствената заштита на цивилните инвалиди од војната.

Член 15

Право на професионална рехабилитација му припаѓа на цивилен инвалид од војната, под услови и на начин утврдени со прописите за инвалидското осигурување на работниците.

Член 16

Право на ортопедски помагала цивилниот инвалид од војната остварува под услови и на начин утврдени со прописите на заедницата на здравството и здравственото осигурување на чие подрачје цивилниот инвалид од војната има живеалиште.

Член 17

Правото остварено според овој закон се губи:

- со смртта на цивилниот инвалид од војната;
- со престанување на државјанството на СФРЈ; и
- со осудување на казна затвор за кривично дело против народот и државата.

Член 18

На цивилниот инвалид од војната, кој со правосилна судска пресуда е осуден на казна затвор подолга од 6 месеци, за време на извршувањето на казната не му припаѓаат правата признаени според одредбите на овој закон.

Член 19

Финансирањето на обврските што произлегуваат од овој закон се врши со средства од Републичкиот буџет преку Републичката самоуправна интересна заедница за социјална заштита.

III. ПОСТАПКА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА

Член 20

За правата по овој закон по барање на цивилниот инвалид од војната во прв степен решава центарот за социјална работа, а во општините каде што нема центар, општинскиот орган на управата, надлежен за социјална заштита, на чие подрачје подносителот на барањето има живеалиште.

По жалба против решението на првостепениот орган решава Републичкиот комитет за здравство и социјална политика.

Член 21

Првостепениот орган е должен по службена должност да прибави докази за утврдување на фактите односно околностите под кои настанало оштетувањето на организмот на барателот.

Член 22

Правото по овој закон тече од првиот ден на наредниот месец по поднесеното барање и трае се додека постојат услови за користење на тоа право.

Член 23

Барање за признавање на правата според овој закон можат да се поднесуваат во рок од една година по влегувањето во сила на законот.

Лицата кај кои ќе настанат повреди од заостанат воен материјал или од терористички акции, по влегувањето во сила на овој закон, бараат за признавање на правата можат да поднесуваат во рок од една година по настапувањето на повредите.

Член 24

Решението донесено во прв степен, со кое се утврдува правото според овој закон, подлежи на ревизија.

Ревизијата од претходниот став по службена должност ја врши Републичкиот комитет за здравство и социјална политика.

Ако против првостепеното решение е изјавена жалба, за ревизијата и жалбата се решава со исто решение.

Ревизијата и жалбата не го одлагаат извршувањето на првостепеното решение.

Член 25

Во вршењето на ревизијата второстепениот орган може првостепеното решение да го: потврди, измени, поништи или укине на штета или во корист на странката.

Првостепениот орган чие решение во ревизијата е поништено или укинато и вратено на повторно решавање, донесува ново решение.

Новото првостепено решение подлежи на ревизија во која се испитува само постоењето на законските причини кои довеле до поништување односно до укинување на првостепеното решение.

Член 26

Ако против првостепеното решение не е изјавена жалба, а ревизијата не биде извршена во рок од два месеци од денот на приемот на предметот од второстепениот орган, ќе се смета дека ревизијата е извршена, а решението потврдено.

Член 27

Трошоците во врска со работата на лекарските комисии од член 8, став 3 на овој закон се обезбедуваат на начин определен со член 19 од овој закон.

Член 28

Решенијата, со кои се утврдуваат права на парични побарувања според овој закон, се извршуваат со службена должност.

Решенијата од претходниот став ги извршува надлежниот првостепен орган со средства обезбедени на начин определен со член 19 од овој закон.

Член 29

Првостепениот орган од член 20, став 1 на овој закон води евиденција на цивилните инвалиди од војната од член 2 на овој закон.

Претседателот на републичкиот комитет за здравство и социјална политика ќе го пропише начинот на водењето на евиденцијата од претходниот став.

Член 30

Во постапката за остварување на правата по овој закон се применуваат одредбите на Законот за општата управна постапка, ако со овој закон не е поинаку одредено.

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 31

Првостепениот орган е должен во рок од 6 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон да изврши преведување на лицата ки остварувале инвалиднина според Законот за социјална заштита ("Службен весник на СРМ" бр. 16/70), а ги исполнуваат условите пропишани со овој закон.

До донесувањето на решение за преведување, лицата од претходниот став ше примат аконтација во висина одредена со прописите што биле во сила до донесувањето на овој закон.

Член 32

Спроведбените прописи од член, став 2 и член 29 став 2 од овој закон, републичкиот секретар за здравство и социјална политика ќе ги пропише во рок од 3 месеци во влегување во сила на законот.

Член 33

Со влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите на член 17, точка 2, алинеја 2 и 3 член 19, став 2 и 3 и член 31 од Законот за социјална заштита ("Службен весник на СРМ", број 16/70, 20/71 и 34/72), како и одредбата на член 28, алинеја 3 од Законот за самоуправните интереси заедници за социјална заштита ("Службен весник на СРМ" бр. 5/4).

Средствата што Републиката и ги обезбедила на Републиката самоуправна интересна заедница за социјална заштита за 1976 година за покривање на трошоците на инвалиднината на лицата кои неа ја остварувале според прописите што престануваат да важат, ќе се користат за обезбедување на правата утврдени со овој закон.

Член 34

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Социјалистичка Република Македонија".